

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Egyre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 15 krajczár.

Külföldi csopán a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetvések díja:

Öt hasábon petitor 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr. Nyitlő garmond sora 20 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan csokoroltatnak. — Del. és külföldi hírlapok számára hirdetményeket elfogad Hay Károly hirdetmény-közzetítő irodája Budapeston, Nagykereszt-utca, 8. szám.

A lap szellemi részére s a nyitlőre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Külföldi pénsek, reklamációk, és hirdetések a kiadóhoz tartoznak.

B.-Gyarmat, november 13.

A földadó kataszter ezéja a földadó tisztajövedelmét a tényleges állapotoknak megfelelőleg kipuhatólni, hogy a földadó a tényleges tisztajövedelemmel arányban álljon s hogy ekép a földadó igazságosan vettessék ki az adózó polgárokon.

Fontossággal bír tehát azon munkálat, mely a fentebb jelzett eredményekre törekszik, nemcsak nemzetgazdasági szempontból, hanem államfentartási jelentőségénél fogva is. Mert az állam csakis pontos és lelkiismeretes hűséggel eszközölt kataszteri munkálatok után tájékozhatja magát az iránt, hogy mennyire számíthatja az egyes honpolgárok áldozatkészségére, a nélkül, hogy a honpolgárok megélhetési feltételeit csorbítaná, vagy pedig a vagyon állagát megingathatná.

Régeen úgy volt, hogy a földadó alapjául a föld térfogatát vették, úgy hogy az, akinek 40 hold földje volt, kétszer annyit fizetett, mint az, a kinek csak 20 hold földje van. Hogy ezen kivételi alap amily igazságtalan, ép oly türelhetlen volt, azt mindenki beláthatja. Így tehát ezen adó alapja iránt csakhamar tisztulni kezdtek az eszmék, s nálunk Magyarországon az 1872. VII. t. cz. és az ebből kifolyó intézkedések azon elveket mondják ki, hogy a tiszta jövedelem megalapításánál ne csupán a termő föld térfogata, de annak minősége és hasznavehetősége is megfigyelés alá veendő.

A föld térfogatának, minőségének és hasznavehetőségének szakszerű megalapítása ezéja a kataszternek. Amde a föld termőképességét, annak minősége és jövedelmezősége után kipuhatólni, a tisztajövedelmet a miveltési ágak s minőségi osztályok szerint kimutatni nem

mindennapi szakértelmet, helyismeretet, tájékozottságot s mindenkifelett buzgalmat feltételez, miután a föld hasznavehetőségének főbb feltétele s a jövedelem minőségének igen sok tényezője van.

A föld termőképességének alapfeltétele a talajminőség; s a föld hasznavehetősége azonban nem függ csupán a talajminőségtől. A teljesített munka s a ráfordított szorgalom szintén befolyással van a tisztajövedelemre. A tiszta jövedelem mértéke függ még attól is, hogy becsülés alá vont földrészlet távol vagy közel fekszik-e ama forgalmi helytől, hol a termény értékesíthető. Részesül-e a vasuti összeköttetések előnyeiben, jó karban vannak-e a közlekedési vonalak, van-e hiány a szükségelt munkakezekben; végül, hogy a napszám, mily hullámszámot mutat az év munkaszakjaiban.

Azon földbirtok, mely ezen előnyöket élvezi, a tisztajövedelmi fokozatok magasabb tétele alá vonandó mint az, mely ezen előnyöknek csak kevesében, vagy egyikében sem részesül, tekintet nélkül a jövedelmezőségre és hasznavehetőségre.

Hogy a törvény életbe lépte óta kataszteri közegeink általában nem feleltek meg hivatásuknak, ez azon panaszokból következethető, melyek az országban általánossá váltak, ezen panaszokat magáévá tette az országos kataszteri bizottság is, mely egyik osztály-értékesítés Beniczky Gyula megyebizottsági buzgó tagunk azon indítványát, hogy a kataszteri munkálatok szakszerűen átvizsgáltsanak s kiigazítsanak, egyhangúlag elfogadta. Minthogy pedig ezen indítványban mindazon indokok, melyek a munkálatok megvizsgálását és kiigazítását sürgetik, az általánosságok, a közvéleménynek adnak kifejezést, közöljük azt egész terjedelmében.

Indítvány.

Tekintve azon, a dolog természetéből folyó, figyelmen kívül nem hagyható igazgatottságot, melyet az eddigi kataszteri munkálatok eredményei az egész országban, különösen a földbírók osztlányai szűlték és okoztak, egyrészt a tiszta jövedelem tulmaga ki-számítása által, mely sem a valóságnak, sem Magyarország specialis viszonyainak és érdekeinek meg nem felel, másrészt az által, hogy ezen munkálatok teljesítésénél a törvény szellemé, intenciója, sőt azazai által (lásd az 1876-ik évi VII. t. cz. 41. és 43. szakaszait) biztosított hozzájárulása a gazdalkozóságnak, illetőleg bizottságoknak, mellőztetett, a hogy az adatok gyűjtése úgy szólván titkoszerűen eszközöltetett;

tekintve, hogy a 37 ik szakaszban elrendelt leírása a járásoknak mindjárt a kataszteri törvény életbelépése után történt és került a járási bizottságokban tárgyalás alá, a mikor még ugy a járási becselőbiztosok, mint a bizottságok is tájékozatlanok lévén, meg sem gondolták, hogy ez lez alapja a későbbi műveleteknek, azt kellő figyelemre sem méltatva, nagyon felületesen tárgyalták;

tekintve, hogy az osztályba sorozás alapjául szolgáló további műveletek, ugy a tiszta jövedelem kiszámítása, a fokozati tételek felállítása, a dílok osztályozása, a mintaterek kijelölése — ha helyesen akarunk eljárni — ne csak javaslatok maradjanak, még pedig olyan javaslatok, melyekről már most tudjuk, hogy tetemes változásokon fognak és kell keresztülmenniük, hanem azok a törvény által rendelt közegek, illetőleg bizottságok által tüzetesen átvizsgálattván, véglegesen állapításának meg, hogy az osztályba sorozás biztos alapjául szolgálhassanak;

tekintettel arra, hogy az osztályba sorozás nehéz munkája, egy biztos alap nyérése óta, a bizottságok feladata pedig egyszerűsített helyes munkafelosztás által tetemesen könnyíthető, miután ezen műveleteknek előbb vagy utóbb a bizottságokban kell tárgyalatni és megállapítatni, s ez bármikor történik, mindig időbe és pénzbe fog kerülni, de a dolog természeténél fogva többé, ha ez complicitatit és ócsarósit s reklamációkkal;

tekintettel arra, hogy az egyéni reklamációk tagadhatatlannal tetemesen kevesbednének, ha az osztályozás alapjául szolgáló munkálatok a közönség hozzájárulával már megelőzőleg a valóságnak, méltányosságának s észszerűségnek megfelelőleg fognak a bizottságok által megállapítatni;

tekintettel arra, hogy a magas kormány ügy, mint a közönség, már most át van hatva annak szükségességéről, hogy a tiszta jövedelmi fokozatok lejjebb szállítsanak;

tekintettel azon abnormitásokra, melyek a tiszta jövedelem kiszámításánál előtértek, hogy csak

Tudtam hazajövetele napját s vártam a lelkemet én is.

Hogy azonban várakozásom ideje annál gyorsabban muljék, mindenféle foglalkozást és szórakozást kerestem.

Eljártam Geszkenyére; de ott, ha a jó Ilona néniel elbeszélgettünk is egy-egy órát, még sem igen maradtam soká, nem volt a mi leköltött volna. Addig csak elültem, míg Ilona néni Marikáról beszélt, sőt mondhatom úgy elhallgattam mint a tündérmeséket, de mikor ebből kifogyott, elvágott a lelkem onnan. Hová? Azt magam sem tudtam.

Egy latin közmondás azt tartja: „Qui habet tempus, habet vitam“. S mi azt ugy értelmeztük akkor, hogy az élet közsálásból s némi testgyakorlaton kívül, mint fürdés és gyümölcscsodés, a boldog semmit nem tevéből áll!

De is jártuk néhány pajtásommal a vidék minden nevezetes helyét, hol málna-expedicióra keltünk, hol a szomszéd pap almáit detszáltuk (neki is volt egy fia pajtásunk), hol meg az erdőnek fészkeit kutattuk fel, melyekben találának kakuktojást?

Egyeszer ópen a szomszéd megyében levő tóra mentünk le csónakázni. Egyikünk a főjegyző fia Sajtosy Kálmán nagyon költötte magát, hogy ő tud kormányozni, ő lesz a kormányzó. Nem vitattuk tőle a dicőseget, érezvén mindnyájan jaratlanságunkat.

Eleinte csak jó ment a dolog. Azonban egyszer csak elkezdett a szél fujni, s nem tudni vajjon mi okból, nyilván a szél fujta el, elég, hogy a kormányzó-

nak az evező kiharadt a kezéből, s ez még nem elég, hanem ahogy utánna akar nyulni, hát ugy neki bilentette a csónakot, hogy a víz is kezdett bele futni.

A pillanatnyi ijedség után, mely mindnyájunkon végigfutott, azon kezdünk versenyezni, ki mondhat furcsábbat a kormányos ügyességéről.

Egyik egyet mondott, másik más. A mit astán a kormányos nagyon meglehetett. En is mondhattam valamit, a miért astán legjobban megharagudott, s egész uton csak azt fajta: megállj! majd megbánod még te azt!

De az idő, ugy látszott, elmosta a sértett hűség keserű emlékeit, s mi újra azok lettünk a kik voltunk. Egyszer meg — épen Marika hazajövetele előtti nap volt — vadászatot rendeztünk. Fegyvere ugyan együnknek se volt, hanem hát juhászoktól, molnároktól, ispanyoktól egy napra került mindnyájunknak. S ha egy-kettő kobás is volt, nem volt annyira a csél a vadlőrés, mint a puskahordozás. Szólt a puska, csak ugy hangzott az erdő bele. S még hozzá, hogy a vadak annál biztosabb tudomást szerzhessenek maguknak ittlétünkéről, néha a jól elcsútt lövére egy-egy éjleni habó! kiáltás is következett.

A mint már jól ben voltunk a sűrűben, újra szólt a puska, s egy közel lövés hallatszik. De abban a pillanatban én is valami furcsa szótart éretem a balkezemnek busos részében, erre a két elhalt s engem, mert még ilyesmihez nem voltam szokva, ijedtemben szédülés környezett. Meg voltam előrtézve, vereb előrtét.

TÁRCZA.

Az én kedvesem.

Emlék.

Írta: Farkas Géza.

4. folytatás.

Már sokszor olvastam, hogy a szerelem bátorrá tesz; de én ezt nem bizonyíthatnám. Hallgatag, óvatossá, vigyázóvá, gyávává hamarabb, csak bátorrá nem. Legalább mikor Marikára és Samu bácsira gondoltam, mindig olyasmit éreztem, mint mikor valakinek inába szállt a bátorsága, mert hogy Samu bátyámnak ez az egész dolog nyitve nem lett volna, ha megtudta volna, az a fentebbiekből elég nyilvánvaló dolog; s hogy hatalmas ember is volt, azt is tudhatja mindenki, a ki akarja.

S hogy ebbeli reményeim, azaz hogy reménytelenségemben nem csalódtam, az lassan ki is fog derülni. Hanem azt majd elfelejtettem elmondani, hogy azóta két aratás is elmúlt, a hogy Marikát nem láttam. Ha otthon is volt, anyankor, mikor én nem voltam otthon.

Két aratás! Sok szív epedve várja, sok szív örül az aratásnak. Samu bácsi legalább akár mindig is szívesen aratott volna. En örültem, hogy megint egy aratással kevesebb, melynek néhány kila buzatermését édes anyám kénytelen rám költeni. Marika meg annak örült, hogy aratás után haza jön a nevelőből.

egynebányát említek: 1-ször a szén és szalma érté-
kének a szab piaci árából lett leszármaztatása által,
2-szor, az igaz napasam árának minden kritikán alóli,
sem az elmozdított, sem a gyakorlatnak meg nem felelő,
mesterségesen csinált theoriák és adatok alapján történt
bányák kiszámítása által, 3-szor, az által, hogy a
földet erősen igénybe vevő szintén bányásokon csinált
vetélszámítások mellett az ország legtöbb vidékén hol-
dánként csak 30 mázsa trágya vételtét fel;

tekintettel arra, hogy az eddigi munkálatoknak
még e télen megkezdendő a lehetőleg befejezendő át-
vizsgálása által tetemes időnyereség lenne eszközölhető,
mert ez oly időben történnék, a mikor a külső munka
különbön is szünetel,

indítványozom:

hogy az osztályba sorozás alapjául szolgáló eddigi
munkálatok ne az osztályba sorozás befejezése után,
hanem, a közvélemény mielebbi megnyugtatására, idő-
nyereség és költség megtakarítás szempontjából is a
bizottságok által azonnal vizsgálataának át, és a
valóságának, méltányosságának és Magyarország specialis
viszonyainak és érdekeinek megfelelőleg állapíttassa-
nak meg.

Kelt Budapesten, 1879. október 29-én.

Beadja:

Beniczky Gyula,

feldolgozóosztályi orsz. bizottsági tag.

Közigazgatási bizottsági ülés.

(November 12-én.)

(Távollevők: Gróf Forgách Antal, Bozó Pál és
Sciotszky János.)

Elnök: Gróf Gyürky Ábrahám.

Ülés kezdete pont 10 órakor.

Felolvasatott az alispáni jelentés. (Lásd a jövő
számban.) Az alispáni jelentés tudomásul vétetett, s
elhatározatott, miszerint a nm. pénzügyminiszterium-
hoz aszint, hogy az adóhátralékok a jövő aratásig a
rendes adóbehajtó közegnek, nem pedig a kincstár által
alkalmazott adó végrehajtók által (no, ezek jó birben
állanak. Stedd) hajtassanak be, felirat fog intézteni.

Az elbocsátási és osztási ügyek után

Komjáthy Anselm főjegyző előadja Heifel József
f.-sápi lakos felebberését azon községi határozat ellen
melyben a nevezett községben lett leteljedésért 20
frtban marasztaltatt. A községi határozat az 1876.
V. t. cz. alapján felolvasatott

Szabó Miklós kkeszi kgyező ügyének elintézésére
Szujka Emil főszolgabíró meggyötetett a egyidejűleg
a szolgabírák utasítottak, hogy a kézbesítések körül
tapasztalt mulasztások elhárítása szempontjából a kör-
jegyzők kézbesítési posta könyveit minden év negyed-
ben vizsgálják át s erről az alispánnak jelentést to-
gyenek; egyzersmind a községi előjárók is, kik a
bágtell ügyek végrehajtásával megbírák, ugyancsak
a szolgabírák által kötelesegeit pontos és gyors tel-
jesítésére utasíttassanak.

Rapp Győző szentiváni-lelkész-párbéreinek az
illetékes szolgabírói hivatal általi behajtása elren-
deltetett.

Mayer Iván nőtine lakos felebberése a papi
szolgabírányok illetve pénzübi járandóságok elengedése
tárgyában (babár Mayer Iván úr a kiváltságos osz-
tályhoz tartozik) elutasított.

Hogy történt, azt maig sem tudom, csak annyit
mondhatok, hogy tán valaki nyulnak nézett s rám
csórozhatott.

Legalább mindenki sajnálkozott, köztük a csónak-
kormányos legjobban, s leginkább is ő segített haza.

Hogy aztán saj ne legyen az egészből, ugy ci-
nálták ki a társak a dolgot, hogy felvont puskám a
fához volt támasztva, de biz az eldőlő s szerencsétlenül
el is esett. S ebben aztán megnyugodtam én is meg a
közvélemény is.

En örültem, hogy ily könnyű szerrel megmen-
kültem. Pedig hogy kigondolt történetünk légből repül-
jös, nem kellett volna más, mint puskámat megmozdítani,
a mely se felhúzza se elűtve nem volt.

Mánap egy kis lár környékezett s nem hagytak
az ágyból felkelni.

A vidéken meg híre járt, hogy a kezemet ellőttem,
sőt mire a bir Geszkenyére jutott, már balál lett belőle.

En, mint a ki ráér, ideoda hánykódtam az ágyon,
s végre el is aludtam, s csak arra ébredtem fel, mikor
egy kéz tapogatta homlokomat.

Felnyitott a szemem, s a kit legelőbb meglát-
hattam, az nem volt más, mint az én szerelmem,
kedves kis... azaz bocsánat, már nagy Mariakám.
Nem hittem azemeimnek, azt hittem, hogy álmodom.
Tapogatni kezdtem, s csakugyan egy kezét markoltam
meg, egy szerelmem szép kis kezét, s kevésbe mult,
hogy... nem! csak megcsókoltam.

Mariaka, mintha most jött volna magához, egy
örömsohaj után lassan kezdte elvonni kezét az enyéméből.

En azonnal felejtettem fájdalmamat, s kezdem
engedelmet kérni, hogy ilyen nem épen salomnál

Marczal községének kérvénye, hogy Smidl Lipót
felebberése azon községi határozat ellen, melyben Smidl
Lipótnak a község kötelekbe való bold,csét megta-
gadta, ügyelmen kívül hagyassák, a községi előjáró-
ságnak azzal adatott ki, hogy a megtagadás indokául
szolgáló bünvádi eljárás pótlólag igazolja.

Mandl Adolf sápi lakos, mintán Állami adója
részben elengedtetett, az elengedett államadó arányá-
ban községi pótdóójának visszanyerésére is jogosult
lévén, ennélfogva Somogyi Zoltán főszolgabíró a javas-
lat szerint utasítva lett, hogy az ekép visszatérülőndő
pótadót felszámítsa, annak a községi előjáróság általi
visszaűztetését eszközölje.

Huszár István a javaslatot oda kéri módosíttatni
hogy a megtérítendő pótdóó összege Mandl Adolfnak
jövő évi pótdóójába betudassék. Ehez járul Pokorny
Gusztáv is.

Reményfy József calamitának tartja azt, hogy
az államadók elengedése a pótdadók aránylagos leszá-
mítását involválják; mert a községi évi szükségletek
előirányzatilag megapítva lévén, azok fedezésére leg-
több községben a pótdadó szolgál. Már most ha a pót-
adók ekép loirtnak, kérdi, honnan fognak fedeztetni
az előirányzatilag megapított kiadások? Indítvá-
nyozza, hogy az ilyen esetekben követendő eljárás
szabályoztassék s az e tárgyban aadaud javaslat meg-
tételére bizottság küldessék ki.

Indítványa elfogaditván, küldöttségi tagokul
megválasztattak: Mailách Károly, Reményfy József,
Harmos Gábor és Tornonyos György.

Sréter Alfréd ezakután a Mandl ügyben tett
javaslatot oda kéri módosíttatni, hogy Mandl pótdóója
ez érvben csak annyiban fizetendő ki, amennyiben a
községi pénztár az előirányzati tételek által kimerítve
nincs. Ezen indítvány elfogaditott s a javaslat eként
módosított.

Perlusz Jónás kodi lakos felebberése, Reményfy
éles észrevételei folytán, húsvágási ügyben, felszerel-
tetni rendeltetett.

Vadkert község kérvénye az ott elharapóztott
lopási és rablási esetek meggátálása iránt, Harmos Gá-
bor indítványa folytán Melicher Ferencz kir. ügyész-
nek adatott ki kombinálás illetve véleményadás végett,
amennyiben épen Melicher Ferencz úr előadása szerint
a kérvényben felhozott bűncselekményekre végelinté-
zést nyertek a kir. törvényszék büntenyítő osztálya
előtt. Egyzersmind Zubovics István csendbíros utasított,
hogy Vadkerten a kérvényben jelzett s még
büntetés alá nem vont bűncselekmények kiderítése cél-
jából szigorú nyomozást tartson. A vadkerti — ugy
mond Melicher Ferencz kir. ügyész úr — a büntetés
mérvéllel nincsenek megelégedve, pedig a bűncselekmények
a onstatált kisebb bűncselekményekhez képest a tör-
vény értelmeben bűnbódtek. A minap .is, bizonyos
Bicskeit azzal küldtek be a vadkerti, hogy a tör-
vényszék akarataza fel. (Börtöltség).

A magtári régi tartozások rendezése ügyében
kiküldött bizottság indokolt és kimerítő javaslata elfo-
gaditván, a behajthatlan tartozások töröltettek s a
behajthatók behajtására a tisztifőgyőzség utasított.
Minakáltal, tekintve az inségis időket, s épen ama
cél, mely végett a magtári kölcsönök létesítettek,

fogadom kedves vendégeimet; de megjött a doktor is,
s az oyagmalom paraucolt. S hogy ez számomra annál
inkább biztosít, elittott tölem minden látogatást.

Egyedül Mariaka kérte ki, hogy ő költözze be
sebetet.

A doktor rám nézett, meg Mariakára s meg-
engedte.

— Azzal a feltétellel, hogy nekem ósintén meg-
mondja, szót fogadott-e nekem s kegyednek.

— Megmondom.

Mariaka első pillanatban nálunk akart maradni,
de nagyon természetes okoknál fogva lebeszéltek.
Annál szorgalmasabb látogatóm lett. Legkésőbb minden
másod nap megjelent.

En meg rohamosan gyógyultam, s a végén kezd-
tem csak sajnálni, hogy nem tartott tovább.

Életemnek ez volt a legboldogabb időszaka.
Beteg a kit szerető kéz gyógyít! Oh hány egész-
séssel nem cseréltem volna el helyzetemet, a kit
kaján szív és gonosz nyelv gyötör!

Azóta sok minden baj ért már, de orvos nem
kellett még soba, mert ha rágondólok forró homlokomra,
s rajta kezdedre, kedvesem, rögtön megjön a jó kedvem,
s a jó kedv minden kedvetlenséget előz. Pedig mi a
betegség egyéb kedvetlenségét?...

A benyomást, mit ez események rám tettek, el
nem felejtettem soha!

Istenem, mi furcsa az élet! akkor Mariaka retten-
gett életemért, s ki hitte volna, hogy az a szép virág,
mielelőtt gyümölcsöt hozott volna, örökre elhervad!

a tisztifőgyőzség értesítettet, hogy a behajtás lehető
kímélettel eszközöltesék, s az adósoknak az alispáni
hivatalhoz benyújtott halasztási kérvényeik ez érvben
figyelembe véssenek.

Febér István penzi lakos és társai kérvénye
folytán Straub Károly körjegyző által az adóbehaj-
tásoknál tanúsított zsarolás és visszaélések miatt vizs-
gálat rendeltetett el. A vizgálat megejtésével Koményfy
József és Somogyi Zoltán főszolgabíró bizattak meg;
s az adóügyi rendeltetések megvizsgálása illetékesen
Tornonyos György helyettes adófelügyelőre bízott.

A kérvény kiitélei szerint az illető körjegyző
F. István pénzjét feltörte, onnan 17 akó borát, mely
között 2 akó munkatály finom bor is volt, adóhajtás
ürryge alatt elvitte, s neki 8 frtot adott vissza, mint
mely összeg az adó levonása után felmaradt. Pedig
F. I., mint a kérvényben állítja, mindenemű adóját
már kifizette volt. Az adóbehajtás, mint a kérvényben
jeloztetik, Penczen valóságos ületett fajult. Ugyanis
az adóbehajtók a szegény emberek borait elvisszik, —
s Penczen a „szomszéd“ polom áron (telát árve-
rés megkísérítése nélkül) megveszi, a felmaradt néhány
garast aztán vissza adják. A panasz még azt is jelzi,
hogy így maholnap a penziiek kénytelenek lesznek
abba hagyni a szállóművelést, mely most különben is
egyedüli jövedelem forrásuk.

Azon bizottsági tagok, kik a penzi körülménye-
ket ismerik, a kérvényben felhozottakat teljesen ig-
zaknak állították.

Ártatgy. Október 31-ig beérkezett 7800 ügy, el-
intéztetett 6500. A jelentés tudomásul vétetett.

Tantgy. A jelentésben előadott azon tény, hogy
B.-Gyarmaton az áll. elemi iskolában a római kath.
növéndékek bitoktatása egy református tanítóra bízott.

Gr. Czebián ezt az intézkedést rossz viccnek
tartja. (Pedig valósággal úgy van).

Harmos Gábor meg oly botránynak, melynek
egyedül a tanfelügyelő oka, ki ezért egyenesen megróv.

Pokorny nem tartja botránynak, de meggondo-
latlan s elhamarkodott intézkedésnek.

Sréter és Reményfy nem neveztek el semminek.
Huszár István kéri, hogy ez ügyben mihamarabb
intézkedés tétessék.

Ebeczky Emil előadja a tényt, hogy I m á d y
Károly b.-gyarmati alsperes úr nem akarja tani-
tani a vallást, a mult években erre szigorú miniszeri
rendeletek által utasítva lett; most is a miniszterhez
tétetett feltérjesztés s annak az intézkedésre váratik.

Reményfy megjegyzí, hogy a vallásoktatásért járó
honoráriumot kellett volna megalapítani, mert Imády
lelkész út ingyen nem köteles tanítani. Más intézetnél,
pl. a polgári iskolában, Langné asszony növéldéjében
a vallásoktatás rendszeren eszközöltetik, mert ott az
illető lelkészek honoráltaknak.

Harmos Gábor azon indítványa, hogy addig is,
mig a ministerium e tekintetben intézkedend, az állami
iskola rom. kath. növéndékei, rom. kath. felekezeti
iskolában lévő növéndékekkel egyttiesen részesüljenek
a vallásoktatásban.

A b.-gyarmati tankötelesek kimutatása az elő-
járásnak szigoruan megtagyatt.

Pedig hát mi a virágnak hivataa? Hogy ébren tartas
bennünk az örömet és a bánatot. S bár volt pillanat,
mely keserűvé tette örömemet, de bánatom édeségét
keserű csöpp meg nem savarta soba.

Volt pillanat, mondom. S e pillanat volt az!...

Azban, hogy a dolgot jobban megérthessük,
folytatunk kel a felvett folalat.

A hogy felgyógyultam, elkezdtem komoly tuda-
mányok után látni. S azon jól felfogott nemzeti ügy-
nél fogva, mely szerint magyar ember a just nem
hagyja, felmentem Eperjesre jogtanulónak. Mások csak
hallgatták a tudományokat, de én tanultam. Azban
igy is neveltetésem mindinkább növelte anyám gond-
jait, hát alkalmazást is kerestem, mi által tanulmá-
nyaim mellett némileg anyám gondjait is könnyíthet-
ném, s ha is jutottam egy tisztességes uri házhoz
preceptornak.

S ily körülmények közt a két esztendő egy el-
reptelt életemből, hogy azt se vettem észre, csak mikor
a censurának idejét kiűzték.

S mikor ezen is töletem, akkor mint végezt
embernek gratuláltak az ismerősk.

Azban minden gratulatio között legkedvesebb
volt nekem Mariakám kézszorítása. Szeme ragyogása,
arcza pirulása szívemnek meg változott bajaimról
tanuskodnak, de már mint nevelőből kikértült nagy
lány, megcsókolni restelkedett.

Eddig játéknak mondhatom elég jól ment, mind
csak a rokonság örve alatt. Samu bácsi ökrein, nemes-
ségen, jószágán töl nem igen látott s törődött. Ilona
néni meg — Aldja meg a ég porát is — tudatlanul
is, akaratlanul is elősegített viszonyunkban.

A b-gyarmati állami iskola épületeinek megvisszavételére az alispán előkötlet alatt Reményfy József és Hazóly László urnak küldötték ki.

A b-gyarmati polg. isk. és az eszei közs. isk. 1880. évi költségvetése felterjesztetik.

Több tanító fizetésének behajtása elrendeltetett. A palfalvai tanító választásához előkötlet Pokorny Gusztáv küldötték ki.

Harmos Gábor tiszti főügyész előadja Hartvich Ferencz kérvényét, melyben bagatelizálgyv. utiköltségeit igazolja. A felzárolt kérvény felterjesztetik.

Doák Ferencznek ügyében, minthogy a kérvényi iratok hamis aláírással vannak ellátva, az összes iratok a büntetőbíró osztályhoz tételnek át.

Adóügy. A bevétel összehasonlítólag a múlt év hasonlóval, 20759 frttal kevesebb. Mindazáltal a múlt évhez képest csapán 12303 frt visszaszós mutatkozik.

Kaszás András és társai kérvénye, valamint Srótor Horác örökösöknek kérvénye adó elengedés tárgyában, felterjesztetik.

A nm. m. kir. pénzügyminiszterium rendelete a jövő évi adókövetés tárgyában közöltetett rendeltetett. Előni csapások miatt B-Berikun községének 239 frt, D-Jenőnek 1109 frt 36 kr. adója leiratik.

Balázs István 3 frt. Rosenbaum Ferencz 4 frt adóelőirában részesült.

A megyei fizetésképtelenek száma 28000!

A csiznabányai vagyar adójának behajtása ügyében, minthogy az egyik résztulajdonos kérvénye felszerelve nem volt, az ingatlanok elleni végrehajtás nem rendeltetett el.

Gelb Sámuel adóhatalmazási kérvénye az adófelügyelőségnek intézkedés végett kiadatott.

Börtönügy. A fegyenczök száma 208 férfi, 16 nő. Havi keresmény 392 frt 67 kr.

Egészségügy. Előadó Baintor Ferencz. A jelentés tudomásul vétetett.

Ütőgy. A jelentés tudomásul vétetett. (Lásd a jövő számban.)

Huszár István kérdést intéz a postaiügyi előadóhoz, hogy az ipolyság-gyarmati postamenet mért szűnt be?

Schulcz Antal előadó igéri, hogy a menet visszaillesztés tekintetéből a kolló intézkedéseket megteendő. Jövő ülés december 12-ére határozatot.

Ülés vége d. u. háromnegyed háromkor.

Válasz Gaál Mihály ev. lelkész urnak, a „Nógrádi Lapok“ 43-ik számában megjelent cikkére.

A ki téged követ, te azt kenyérről. Így szól az evangéliumi parancs, és én engedelmességek. Nem fogok polemizálni. Követem a méh példáját, mely a mérges növényből is mézet sz. Azra törekzem, hogy az olvasó közönség eszmecseréjéből némi tanulságot merithessen.

Ön kigúnyol, hogy hazánkat veszedélyben látom, és féljajdulok, hogy ugy vagyunk, mint Róma pusztulása előtt. Megmaradok állításom mellett, s azt indokolni fogom.

Mégis volt okom Mariska felől kétségeskednem. Mariska eddig férfit nem ismert, a házhoz jóformán senki sem járt. Nem mintha nem láttak volna vendéget szivesen; de hogy Samu bácsiék sehoval sem mentek, s az emberek már akkor is tudták számítani, hogy ki és kinek hány vizittel tartozik; Samu bácsinak meg mindig akadt valahova menni valója, vagy valami tenni valója, a miért látogatni nem mehetett; Ilona néni meg a házat sosem hagyhatta el, mert faluhelyen hiába háztartást kell vinni, nem vehet mindent kézen az ember, mint a városban, aprólk, konyba, az ember cselédre nem bízhatja, meg hátha valaki találna éppen akkor jönni...

Sőt az is megessett nem egyszer, hogy Samu bátyám otthagya szobájában olvasni vagy pipázni vendéget, maga meg dolga után nézett, s nem került meg csak ebédhez vagy vacsorához.

Nem csoda, hogy a ház nem állott a látogatott házak hírében.

Hátha, mondom, Mariska is csak rokonságnak veszi ezt a dolgot, hátha jönnek ügyes fiatal emberek, udvarlók és szépítők, — a mitől méltán tartottam — s elragadják mint az ár a gyöngyö szívet, s én azon veszem észre, hogy kimaradtam...

Márást még féltem ellobbenteni a fát, hogy a kétes helyzetemben magamat bizonyossá tettem volna.

De okzerdnek sem véltem még most határozott színt vallani, hiszen én még a cértől mindig távol vagyok.

Mariskát meg ha hirbe hoznám, megrontója lehetnék szorencségeimnek. A mi eddig történt köztünk, az

Magyarország szerencsétlensége olt kezdődik, midőn a megyék megsejtették politikai intézmények lenni az által, hogy elvontatták követválasztási s visszahívási jogukat, s ezzel megszűntek a törvények alkotásba befolyni.

Határozottan állítom, hogy a megyéket a jog-egyenlőség alapján akként lehetett volna szervezni, hogy azok közgyűlései a polgárok értelmiségének, nagy adózáinak és a nagy köznevelésnek díszét javát foglalják magukban. Ezen közgyűlés után máséknak tudna megválasztani azon kitűnő férfiakat, kik a megyét az országgyűlésnek képviseljék, mint a mai szervezeten választókerületek, melyekben az értelmiség megszűnik és súlyát veszti; s gyakran oly egyének s oly clemek érvényesítik magukat, melyek a tekintélyes megyei közgyűlések számításba so jöhetnek.

A kerületben megválasztott képviselő maga magát országos képviselőnek nevezi, és választójának joggal elmondhatja Petőfivel, hogy „ha felültetesz fejed tetejére, majd kirágom szolgafogadát“; mert nincs hatalom, mely őt felelőségre vonhassa. A szervezeten választó kerületek választás után nyomtalannal fölvesznek. Egyes kolompok rendezhetnők ugyan a képviselő mellett vagy ellen valami népgyűlés-félt: de az csak privát kedvtöltés, a minék kevés erkölcsi súlya van. A képviselő tehát szabad tetszés szerint szövetkezik azon párttal, a melyvel egyenlőleg leginkább rokonszenvez, vagy a melytől leginkább hasznot s befolyást remél.

Sokan az idő nagy részét az országgyűlés székelyén kívül töltik, és nem restelnek a napidíjakat és szálláspénzt pontosan felszámolni. A tobozotlan, jogaitól megfosztott nemzet kénytelen túlni a mindenható képviselők szeszélyét.

Nem így volt ez, míg a megyék voltak az alkotmány bástyái. Az időben a követ a megyének volt képviselője, és csak addig, míg a megye nézete szerint kölecséget híven teljesítette; máskülönbön visszahívott, és súlyos felelőségre vonatott. Nem a követ egyéni nézete, de a megye szelleme s a többség meggyőződése döntött a mérlegben, a melyből a követnek utasítás hiányában is alkalmaskodni kellett, ha visszahívati nem akart. Ily szervezet mellett a megalkotott törvény a nemzet többségének akarát fejezte ki; mert a vissza nem hívott követ teljes joggal tekintetett a megye igazi képviselőjének.

A megye ismerén a maga döntő súlyát, ország-szerű foglalkozott a közügyekkel; megvitatta a törvényhozás tárgyait; megállapodásait küldte a többi megyékkel, és meghagyta saját követének, hogy azoknak érvényt szerezzen. A megyék közgyűlései nagy-szabán politikai iskolák voltak, melyek az ifjúságot önképzésre ösztönözték, s a hazafiasz szellemét az egész hazában ébren tartották. Már ezen egy körülmény miatt is örökletet érdemeltek volna a megyék; s az utókor előtt súlyos felelőséget vállaltak azok magukra, a kik ezen önkormányzati rendszert átídomítás helyett örökre megdöntötték; mert azt még csak remélni sem lehet, hogy a modern parlament suverén tagjai a haza javára a magukhoz ragadt hatalomról lemondjanak, s a megyék régi szervezetét visszaállítsák.

Gyakorlati példaként fogom megvilágítani, mi szomorú kísérletekre, sőt romlásra vezet a parlamenti absolutismus. Ha az országgyűlés elszakad a nemzettől, és nem bocajítja le gyökereit a szülő megyékbe, hogy azokból életetör s gyakorlati tapasztalást merithessen; s nem hallgatja tanácsát azon sok jeles férfinak, kik a küldő megyékben otthon maradtak, de magukat a közgyűlésben érvényesíthetnek: természetesen, hogy sok ideitlen törvényt fog alkotni.

Lásunk néhány mutaványt az újabb alkotásokból. Előszörtek az uszort a nélkül, hogy megelőzőleg bankot s egyéb hitelintézeteket állítottak volna föl, hogy a megszorult s elegendő fódzettel bíró polgár olcsó kölcsönt kaphatott volna. Ez a megdondatlan

olmosdott már a feledés teknőjében, s ha még pialogott is valami az emlékezés mécsében, azt a világ a rokonságnak tudta be.

Vártam hát és reméltem, de Geszkenyére mind kevesebbet látogattam el.

A hol pedig mindinkább tudatára kezdtek jönni annak, hogy nagy lány van a háznál.

Vendég ha jött, agyon marasztották, ha meg nem jött, hitták. S a ki aztán többször is megfordult, annak ugy sub rosam meguatlák, hogy ekkor lesz az urnak nevénapja, ekkor meg az asszonyak születése napja, tartani fogják, jöjjenek el minél többen.

Az a nőv nap! Az volt az, a melyik ha vissza azoktól tért, sosem kívánom Samu bátyámnak, hogy az ur isten éltesse sokáig, hanem hogy igazítsa meg gondolkodásmódját.

De hisz most már késő. Én nem nyernék véle semmit sem. Elég hogy Mariskám nem változott soha.

Azt a hűséget, türelmet, azt a megadást nem feledhetem el! Nemes lelked világa deríti felédtem felbősző pillanatait, szeretedet melegé táplálja édes vágyamat, egykor veled egy hajlékban lakni.

Csak várj kedvesem! Nem fogsz várni soká!

(Folyt. köv.)

lépés anyagilag fölkéret tette az ország népeiségének nagy részét, és az erkölcsöt is megromlatta. Hallatlan, de igaz, hogy volt oly járásbíró is, a ki 120 százallékra kölcsönzött, s a kit a fegyelmi bíróság 600 frt bírságra ítélte, ezen a törvény által megengedett de lelketlen zsarolás miatt. Nem szabad a bíró törvényhozásnak a töképezés jölelkéggére bízni a dolgot; hanem intézkednie kell, hogy az uszortakadás lehetetlen váljék, legalább a jó hitű polgárokat végez.

Emancipálák a szőlőt, és bár tették volna régen; mert nincs joga senkinek embertartást jogaitól megfosztani: de a polgári házasság behozatala, és honosítási törvény nélkül ezt tenni nem lett volna szabad. Csak nem kétezer castendő óta áthidalhatlan válsággal van a kereszténység és zsidóság közt. A keresztény vakbuzgóság emelte azt; mert nála volt a hatalom annak lerombolására. A megvetés és üldözés nem alkalmas módok a rokonszenv megnyerésére. A rokoni kötelék leghatalmasabb eszköz volna a zsviek kibékítésére s egybeforrasztására. A drága hazai földet sem lett volna szabad áruba bocsájtani oly jövevényeknek, a kiket hazaszeretet nem köt lezáruk, s a kik semmi biztosítékot sem nyújtának, hogy a hazának hasznos polgárai lesznek.

Előszörtek a szőlődezmát, de el lehet róla mondani, hogy adtal uram esőt, nincs köszönet benne. Az értelmesebb válságjogosult osztály, tisztelet a kivételnek, kizárkányolta a nép tudatlanságát, a menyonyiban a nép szatmalan esetben sem bírt, sem becsült nem választott, a jogbiztos pedig többnyire az ury osztály befolyása alatt állott, a melynek vendége volt. Mesés körzárak, s termőképességek lettek a becslők által megállapítva, minután a jogosult osztály csak ritkán bírt biztos jegeztetekkel, melyek a közpétermést kitűntették volna; de ha bírt volna is: eltitkolta, a becseléstől kedvezőbb eredményt várván. Ennek után az lett a szomorú vége, hogy ritka kivétellel, az egész szőlő távolról sem ér föl a jogosult osztály részére megállapított váltással; s így a nép minden vagyona utánna vez; mert az ő bírája nélkül rákásra gyűlt sok évi kamatok, már nem csak a szőlőket terbelik.

Mi könnyű lett volna az adócaztaster alapján, az adót meggyazsorozva, s az uszag egy hatod részét kezelési költség fejében levonva, a szőlők becsárát meghatározni; azután pedig az irványitörvény módosza szerint kimondani, hogy a tízed és kilencedik dezma alatti szőlők becsárának egy harmad része, a nyolcad és annál súlyosabb dezma alatt volt szőlők becsárának pedig fele képezi a váltásösszeget. Egy jogbiztos rövid idő alatt, a meglévő B táblázatok alapján, minden költség nélkül, akár az egész megyében rendezhotta volna a megkívánt munkálalat. Minden szőlőterület a tiszta jövedelmének képest léven megadóztatva, oly képtelenségek még sem fordultak volna elő, mint a minöket a szerencsétlen törvény alapján a becselés eredményezett.

Az államkincstár milliókat veszített eddig is, mert a szőlők távolról sem nyújtának elégséges alapot a tulajdos váltásig összeg födözésére, s így az állam a végső szigor mellett is vesztelen kénytelen. A nép a szőlőktől megszokik; mert kiáltása van, hogy teljes életében csak az államnak mikvi szőlőjét, s sincs belőle egyéb haszna, mint a mit szűret után desperátióból megiszik. Így vesz el a dezmas szőlő, ezen tekintélyes adóalap nagy része a hazára nézve, nagy jövőjű borasztatunk kipótolhatlan kárára.

Megengedtettem a volt urbírség teljes földarabolása s a birtokoknak a kölségtől elszakítása. Boldog leten! a régi törvényhozók Kálmán király óta kiváló gondot fordítottak arra, hogy a nép a fekvő birtokban fentartassék, és az sem tulajdosan föl ne darabolassék, sem egyes kezében föl ne halmozassék. Innét van, hogy a birtokok a kölségtől elszakítani s a telket egy negyed telken alól földarabolni nem volt szabad; és 40 házhelyig csak egy, 80 házhelyig 2, 120 házhelyig 3, azontól csak négy telket volt szabad darabolni. Tudják, hogy az egyházak s községek fentartásának főalapjait a házhelyek képezik. Már az 1840. 8-ik törvény, mely a leányágnak egyenlő örököségi jogot adott, nagy csapás volt a népre nézve; hát napjainkban, midőn a végtelenségig szabad földarabolni a nép birtokát. Hiszen a gondos, a jövedőbe látó törvényhozásnak az osztályokat a lehetőséig meg kellene gátolni, és a hol a közös tulajdonosok többsége nem akar osztokodni, ott módokról kellene gondoskodni, hogy a községségől kilepő kisebbb, a család anyagi körülményeihez képest, bizonyos idő alatt kész pénzzel ellátassék ki. A gyakorlati osztokosdás kizengyíti a népet. A földarabolás mozgóvá teszi a fekvő vagyont ugy, hogy maholnap senkinek sem lesz kedve még gyümölcsfát is ültetni, agródván, hogy annak gyümölcsét idegenek fogják élvezni. Iróztató következményei vannak annak, ha a lex agraria bícsen nem intézkedik. Ha a népnek nem lesz érdeke és kedve ragaszkodni az ősi telekhez, szőlőfalajához, vége lesz hazaszeretetének is. Hogy a házhelyekre alapított egyházak, községek hogyan vetik ki és szedik be a közterheket: szinte megfoghatatlan.

A birtokos népszáltság és a kisebb birtoku nemeség ezen rohamos pusztulása, már a kltföld figyelmét is magára vonta. Előszoroltának azon országok, melyekben meg van határozva az ingók s ingatlanok azon minimális értéke, a melyből sem az állam, sem a hitelész nem nyulhat, s ezzel megvannak az illetők mentve a végpusztulástól. Nem lehetne-e nálunk is valami gyökerező gyögmódról gondoskodni?

Hogy a nép végkép elpusztuljon, folyvást kélekednek a regale megváltással; pedig azt a községeknek állami közevités mellett melőbb meg kellene váltani, hogy megváltás után mint községi közös jövedelmet a nép érdekében célzatosan lebesen kezelni, s rendőri felügyelet alá venni.

Most a regale-tulajdonos haszonbérbe adja azt a legtöbbet ígérő pióczákat, a kit kár volt a faluba bocsájtani. Ez a pampyr-faj asztán mesterkélt módon

körhelyre teszi a népet, hogy adósságokba keverje, és darabonként megfoszsa birtokától. Nézzünk körül széles Magyarországon, és a körhelyre és az annak nyomán járó elcsigényedés általánosodott lett, és a törvényhozás a jó letétül várja az orvoslást. Mi lesz annak vége, ha a nép birtoktalan proletárrá válik, és szembesül a lelkiismeretlen fosztogatókkal? A feleletet megadhatja neki magának. Ha a hírlapok szinte helyeslik, ha a nép egy egy lelketlen úrasúrát orozva meggyilkol. Szomorú példák ezek, s nem jó a fölhabzó és kétségbe esett tömegeket a vérhez szoktatni. A törvény büntessen, de a nép igazságszolgáltatást önként kérésztőlunk kell, és süssünk azt még van időnk, császár törvényekkel meggátolni.

Hogy egyetlen néposztály se kerülje el a csatas-trophát, prociálnai kellett a szabad ipart is, és rohamosan előtérlni ezeket. Ezen intézkedések az lett szomorú eredménye, hogy az úrasúra által, vagy a szerencse kedvezéséből meggazdagodott egyének, kiknek az iparról fogalmuk sincs, jó pénzért szerzesnek maguknak munkavezetőket; első kézből s így olcsóbban megveszik az anyagot; kezdetben legalább jobban fizetik a segédmunkásokat, és ezzel háttérbe szorítják a kitanult iparost, s arra kényszerítik, hogy önállósá-gát elvesztve, rabszolgamódra nekik dolgozzék, a mu-szakijság országlányrészt maguknak megtartván.

Más volna az, ha az iparos osztály már az isko-lákban fölvilágosították a társulat óriás fontosságáról; és a törvény gondoskodnék arról, hogy az ipartársu-latok olcsó forgalmi tőkéhez juthassanak; a szűzán egymás közt fölékeltek becsületek választván, a kik a teljesített munka kiérdemelt díját megbecsülnék, és a tagok a társulatilag kezelt vállalat jövedelméből, a megbecsült munkáért arányában kapnának osztalékok. Ez esetben a merő szakképzett tagokból álló társulat a laikus vállalkozóval igen is győztesen kiállná a versenyt; de addig, míg ezen szellemet meg nem ho-nosítottuk, s még pénzügyünket be nem rendeztük: a haza ezen nagy fontosságú kisiparos osztályát koldus-sá tenni nem lett volna szabad.

Ugyan mivel tudná a törvényhozás igazolni a kisiparos közigazgatás föléltatását? Nem lett volna-e csúszmerőbb a helyhatóságokat teljes hatáskörrel szer-vezni? Már most kénytelen a kormány intézkedni, hogy ezen válogatott társadalmi osztály tisztességesen megélhessen; a mi csak is a nép további megterhel-tetésével történhetik meg. Olyan a mai törvényhozás eljárása, mint midőn valaki ruhát szabát a még csak születendő gyermeknek, egy okoskodván, hogy majd csak bele nő; pedig jobb volna annak idején a test-bős szabtatni. A szükség alkotja meg a törvényeket.

Mit mondjunk az államháztartás teköző beren-dezéséről; a hatalmasok érdekében állami kamatbiz-tosítás mellett létrejött vasutakról; a bírói független-ség megátadásáról; a polgári eskünek vallásos jelle-géről lett megfosztásáról, s ennek folytán a meg-döbbenéssel megzavarodott hamis eskükről, melynek megállítását végett a keresztények esküjét is vallásos szertartással kellene kivinni. És mit mondjunk a fen-sőbb körökben napirenden lévő azon visszálélésekről, melyek töltkeztetik a nemzet hiteltel, bosszenyézik a kül-föld előtt jó hírnevét, előlki a polgárok bizalmát s kegyeletét a felsőbbség iránt. Most már elvan nagy részben pusztítva a közép nemesség, pedig minden egyes tagjának elvértése nemcsak tekintetében táton-gos seb a haza testén; ép úgy elpusztultak a volt úr-bérek, a szülő birtokok, a kisiparos osztályok is. A mértéktelenség pálinkaivás eltorpiti az újabb nemzedéket. Eszrevehetőleg szétmállik állami életünk, és nem lá-tunk művészeket, kimagasló szellemeket, a kik ben-tülnék ezen kétségbeesett állapotból kivezessenek. Az iskola ügyet kivéve, — mely még gyökéres javításra vár, — a parlamenti abszolutizmus kevés nagyobb szabású alkotást tud felmutatni.

Hogy lelkes úr mind ezt nem látja, s nem hiszi, az bámulatba ejt. En bonfai bánattal ismetlem, hogy úgy vagyunk, mint Róma pusztulása előtt; és gyöké-res orvoslást az okzerdi reconstruál törvények mellett, csak is az iskoláktól, az új nemzedék jó nevelésétől várok. Ez okból főgondot kell fordítani a tanítóképez-dőkre, hogy igazán képzett nevelítőink legyenek, kik a falusi gyermekeket az okzerdi gazdaszt, szőlőmíve-lés, marhatenyésztés, méhészet, gyümölcsészet s más hasznos foglalkozásokra, a városi művendékeket pedig az iparos pályára szükséges ismeretekre alaposan meg-tanítják. Hogy a kenyérkereseten kívül az erkölcsi-ségre fő súlyt kell fektetni, az magában értendő. A mértéktelenséget, munkásságot a gyermekek vérebe jókor be kell oltani. Hogy pedig erőteljes legyen az új sarjadék, továbbá, hogy ne kénytelenítessék bogyakor-lás végett éreket töltetni a katonaságnál, mi által a gazdaszt, ipar és kereskedelemre nézve a drága idő és erő elvész: az új sarjadékok a test- és katonai gyakorlatokban ki kell képezetnünk, hogy legelőbb egy évet kellessék állandóan a katonaságnál tölteniük. Ezen milliók lesznek meggyaldokdva.

Hogy ezt utólröbesztük: szükséges, hogy a haza a népiáltitokat s általánban a tanárokat edes gyerme-keink fogadják; tisztességes ellátásukról gondoskodják, hogy ezen nemcs pályára a kiváló tehetségek örömmel vállalkozzanak. Ők az emberiség jöltérvöl, ők képezik a leghasznosabb osztályt az államban.

(Vége a jövő számban.)

Bednár István.

Hírek.

Felkérjük azon t. olvasóinkat, kik lapunkért úgy a most, mint az évre hátráléban vannak, szivesked-jenek a hátrálékokat a lapok kiadójának minél előbb beküldeni.

Személyi hírek. Gr. Győrky Ábrahám f. hó 11-én d. n. 5 órákor érkezett B. Gyarmatra, hol a más-nap tartott közigazgatási ülésen előlélt; d. n. felöt-kor Leszenyére rándult Hr. Majthény László úrhoz; honnan még az este tért vissza. F. hó 13-án délelőn-tette a nagyterem főlepmunkálatait, 11 órákor B. Pestro utazott. A közigazgatási bizottsági tagok közül f. hó 12 ki ülésen jelen voltak: Beniczky Oula, Gr. Czab-rián László, Hanzély László, Huszár István, Pokorny Gusztáv, Roményfy József és Sréter Alfréd urak.

Nógrádmegye öszi közgyűlése decz. hó 11-én fog megtartani; az állandó választmányé pedig de-czember 10 én.

As „Ellenőr“ mult heti egyik számában, egy alaptalan bir vergődött szárnyra, melyszerint Madach Károly alispán úr helyébe Scitovszky János a nógradi járás országgyűlési képviselője választatnék meg nógrádmegye alispánjául; ezt a kövér kacsát a szemes „Fővárosi Lapok“ is átvették. A tények közvellen szemléltetnek tehát nem csekély volt meglepetésük oly alaptalan s elhamarkodott hírrel szemben, midőn tud-ják azt, hogy Madach Károly alispán úrnak leköszö-nése egészen indokolatlan lenne. E rosszul érteült birt tehát valamelyik türelmetlen s magát capaciálni nem nagyó megyei capaciás öszi merengésének kell tartanunk.

Áthelyezés. Bérczy Lajos a b. gyarmati kir. tör-vényszék ügyésze az ipolyási kir. törvényszékhez helyezettett át hasonmindségben, helyébe pedig Kacs-kovics Jenő, az ipolyási törvényszék ügyésze ne-veztetett ki.

A asztráli kir. járásbírósg mellé telekkönyvi hivatal rendeztesítettett.

Vadászat. E hó 8 án Lőrinciben nagyszerű va-dászat tartatott, melyet Vajda Miklós úr, uradalmi gazdatiszt rendezett. A vadászat mintegy 24 on vet-tek részt. Sok nyul és néhány róka esett a vadászat áldozatául. A vadászatot fényes áldomás követte, melyet Vajda ur szép szongorajátéka és Hecken ur virtuóz hegedűjátéka hajnalhasadtáig tartott fenn.

Balogh Károly előnyben ismert zenekarvezető és társulata e hó 18-án körútra indult, és pedig f. hó 18-án este Szécsényben kezd megzenesélyt, innét Rozonyón keresztül a szépséget a Magyarorszt fel-vidékét fogja beutazni. Kivánnunk utjához sok szerencsét.

Ipolyásgról illetékes helyről helyreigazítást vet-tünk a nov. 2-án 43-ik számonkbán küldött rétsági posta-rablásra vonatkozólag, mitűn a tettes Ulbrik nevű barmegyei illetőségű egyén, a hontmegyei csend-őrség által fogatott el Kemezcén, s a rablás kideríté-sen után, egy nógrádmegyei pandúr kísérelében meg-jelenő budapesti postaiszgatósági képviselőnek Rét-ságra leendő kísértetés végett átadott.

Ipolyásgron f. hó 8 án éjjel ismét tűz volt, mely alkalommal az úgy nevezett paraszt-utczában — da-csára a babonás nép által zulu-toilette ban a tűz körül hordozott leányok! — tűz pajtá, többnyire tel-ve takarmánnyal a romboló elem áldozata lett. Szerencsére siléscend volt, különben a megyeháza is a tűzreszélynek ki lett volna téve, s az annak padlá-sán (!) őrzött száz mászást megközelítő, ha nem haladó, különféle régiók iratoknak halmozása, melyek sem a szűk levél- sem az irattárakban nem férnek. A már nagy mérvet ölteni kezdő tűznek elfojtása körül önkéntes tűzoltóink ezáltal is tűzoltó parancsnok Les-tyánszky Sándor megyei főjegyző vezérlete alatt rendkívüli buzgalmat tanusítottak, mely körülmenynél csak az sajnos, hogy néptűn már-már azt látszatik binni, hogy tűzoltóink kötelesek saját életök vagy egészségök kockáztatásával a tüzet nézők vagyonát megmenteni!

A megyeházi főlepmítés, mint Manóssy Alajos, az egyik vállalkozó a főispán úrnak megígérte, decz. 11 én készűl el. Tehát a közgyűlés már a nagyterem-ben fog megtartatni.

Különlélek.

Csigány foglata. Éjjeli zenét akartak adni fűadó ivadéknál a városi kapitány úrnak, de eltévesztették az ablakot, s másnak bűztak. A szomszéd egy darabig csak hallgatja, míg végre kiszól: „Jól van fűk, elme-bettek, holnap reggel szójatok be egy kis borralvöl-ért“. „Igenis tekintetes kapitány úr, majd elővölnek“. Reggel aztán előttek. „De hát nem nekem bűztátok, libának az adja meg az árát, a kinek sűtik“. „Nem úgy! hanem az aki megeszi“.

X. asszony a sirást a tükör előtt tanulta. „Az előtt monda, ha sirtam, arcem egészen eltorzult, most már úgy sirok, mint egy angyal“.

Gyilkos sajtóhíre. A „Bayerischer Kurier“ hir-detési rovatában famozos sajtóhíre csazott be, mely az illető nyomda faktorának életébe került. Ugyanis egy hirdetésben, uely egy pamagot kínál vételre, s helyett: „auch eingerichtet zum Liegen“, ez állt: „auch eingerichtet zum Lieben“. A faktor a sajtóhíre látára annyira felindult, hogy agyszélbűdés következtében azonnal meghalt.

Nyílttér.*)

A „Nógrádi Lapok“ 42-ik számában „alá-zatos szolgája Reiner Salamon“ aláírással egy haszonbéri hirdetés jelent meg, melyben ne-vezett egyén — magát mint több közbirtokos-sági tag megbízottja bemutatván — azt hir-deti, hogy a helybeli regalia f. év és hó 27 én haszonbérbe fog adatni.

Meg vagyok ugyan győződve, hogy azon t. olvasó, aki nevezett egyén hírnevét ismeri, mindjárt az első pillanatra hihetlennnek találta, hogy egy Reiner Salamon valaki által meg-bizassék; de azok tekintetéből akik azon szerencsésbe nem részesülnek, hogy nevezett egyén jölemét ismernék; szűkségesnek tartom kijelenteni, hogy valótlan azon állítás, hogy ő több közbirtokossági tag megbízását bírja, a mint nem is bírhatja, minthogy a nagy-tekintetű közbirtokosság túlnyomó többsége egy Csécsén 1878. év deczember 15-én kelt nyilatkozat szerint a bérletet nekem további három évre, azaz 1882. év végeig meghosz-szabbította, s így a korcsmáltatási jog többé bérbe nem adható.

Csécsé, 1879. nov. 12-én.

Trencsényi Adolf,
regaliabéröl.

*) E rovatban külsőlkért nem felelős a Szerk.

Feladó szerkesztő

Horváth Danó.

Hirdetmény.

A b. gyarmati „Népbank“ igazgatósága részéről közhírré tétetik, miszerint az alább jegyzett ki nem váltott s nem hosszabbított arany értst ékszeriárgyak 1879. évi deczember hó 2 és 3-án az intézet helyiségeben nyilvános árverés útján közpénzfizetés mellett elfog-nak adatni.

B. Gyarmat, 1879. október hó.

Az igazgatóság.

2121, 6188, 8079, 4517, 22, 97, 2407, 2565, 6086, 5618, 6955, 4067, 3133, 8376, 1088, 3973, 2460, 6165, 2825, 806, 6157, 2920, 160, 726, 1341, 2827, 1488, 4028, 7002, 451, 497, 2941, 5166, 7125, 8077, 512, 1046, 5202, 6160, 3089, 4790, 3892, 2999, 3000, 1553, 1617, 7011, 381, 3851, 2239, 2940, 1817, 4253, 2516, 3453, 4155, 2805, 2326, 875, 4286, 2360, 454, 5081, 2122, 609, 3151, 2272, 6965, 5219, 5551, 235, 5370, 423, 6565, 1871, 236, 716, 6786, 1049, 7485, 2123, 1897, 2643, 2096, 5352, 6319, 6751, 460, 5545, 4091, 461, 3699, 4915, 5933, 464, 1866, 809, 721, 935, 1361, 1538, 7954, 5014, 2575, 2629, 6527, 4392, 2855, 2948, 2962, 625, 3114, 3158, 3189, 3221, 3210, 4141, 4830, 3329, 7955, 972, 975, 2859, 6566, 7078, 3412, 5264, 3065, 3117, 6945, 3568, 4538, 3592, 5513, 3655, 3814, 5825, 6600, 4461, 4462, 4508, 4532, 6374, 5807, 6714, 6873, 7956 és 1341.

8-1

Van szerencsém a mélyen tisztelt közön-ségnek tudomására hozni, miszerint B. Gyar-maton, Heks S. ur házában **csukrássz-dát nyitottam**. Ismerve a b. gyarmat és vidéke t. közönségének finom izlését, min-den figyelmem oda irányuland, hogy igénye-iknek minden tekintetben eleget tegyek.

Teljes tisztelettel

Selmeczy S.
csukrássz.

3-2